

Agenda

Vergadering van de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

dinsdag 15 april 2025 van 14:00 tot 14:15

locatie: commissiekamer 3

soort vergadering: regulier

agendastatus: **definitief**

1. Vaststellen agenda

- **Bijlagen**
 - Agenda

2. Toezegging T03843

Verslag nader schriftelijk overleg (36410 XIV/28286, O)

Inbreng nader schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Welke fracties wensen naar aanleiding van het verslag nader schriftelijk overleg ([36410 XIV/28286, O](#)) heden inbreng te leveren voor nader schriftelijk overleg?

Toelichting

- Over toezegging T03843 heeft de commissie in de zomer ([36410 XIV/28286, M](#)) en in het najaar ([36410 XIV/28286, N](#)) van 2024 (nader) schriftelijk overleg gevoerd. Naar aanleiding van de tweede overlegronde heeft de commissie op 26 november 2024 de status van toezegging T03843 gewijzigd van 'openstaand' in "deels voldaan". Op 28 januari 2025 is inbreng geleverd voor een derde vragenronde over (de status van) toezegging T03843.
- Tijdens het debat over de begroting LVVN en Diergezondheidsfonds 2025 op 18 februari jl. heeft de staatssecretaris van LVVN naar aanleiding van een vraag van het lid Visseren-Hamakers (PvdD) toegezegd ([T03984](#)), een brief aan de Kamer te sturen met betrekking tot de handhaving van de uitgewerkte norm ex artikel 1.6 Besluit houders van dieren wanneer het tijdpad bekend is. Het ministerie van LVVN heeft desgevraagd laten weten ernaar te streven binnen de voor deze toezegging geldende deadline (1 juli 2025) te reageren.
- De commissie besloot op 1 april jl. naar aanleiding van de derde vragenronde ([36410 XIV/28286, O](#)) de status van toezegging [T03843](#) (thans: deels voldaan) ongewijzigd te laten en op 15 april 2025 gelegenheid te bieden tot het leveren van inbreng voor nader schriftelijk overleg.

Tweede Kamer

- Op 3 december 2024 heeft de Tweede Kamer een brief ontvangen over verlaging van de beschermde status van de wolf ([TK 33576, 404](#)).

- De staatssecretaris van LVVN heeft op 17 december 2024 de Landelijke Aanpak Wolven aan de Tweede Kamer aangeboden ([TK 33576, 405](#)).
- Op 25 maart jl. is in de Tweede Kamer een plenair debat gehouden over de wolf. Het debat kunt u terugkijken via [deze link](#).

Toezegging [T03843](#)

Op 12 maart 2024 gedaan door de minister voor Natuur en Stikstof (deadline 1 juli 2024)

De minister voor Natuur en Stikstof zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid **Visseren-Hamakers** (PvdD), toe voor de zomer dit jaar met de Kamer te delen op welke wijze wordt beoogd nadere invulling te geven aan de open norm voor het houden van dieren ([artikel 1.6 van het Besluit houders van dieren](#)), meer in het bijzonder over de bescherming van vee dat buiten wordt gehouden.

Toezegging [T03984](#)

Op 18 februari 2025 gedaan door de staatssecretaris van LVVN (deadline 1 juli 2025)

De staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur zegt naar aanleiding van een vraag van het lid **Visseren-Hamakers** (PvdD) toe, een brief aan de Kamer te sturen met betrekking tot de handhaving van de uitgewerkte norm ex [artikel 1.6 van het Besluit houders van dieren](#) wanneer het tijdpad bekend is.

● **Bijlagen**

- Dierenwelzijn (28.286), Begrotingsstaten Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Diergezondheidsfonds 2024 (36.410 XIV); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het wolvenbeleid in Nederland en de status van toezegging Nadere invulling art. 1.6 Besluit houders van dieren (T03843) (EK 36.410 XIV / 28.286, O)
- Dierenwelzijn (28.286), Begrotingsstaten Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Diergezondheidsfonds 2024 (36.410 XIV); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het Besluit houders van dieren en de Wet dieren in verhouding tot landelijke beëindigingsregelingen (EK 36.410 XIV / 28.286, N)
- Dierenwelzijn (28.286), Begrotingsstaten Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Diergezondheidsfonds 2024 (36.410 XIV); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LVVN over stand van zaken toezeggingen over nadere invulling art. 1.6 Besluit houders van dieren en toezicht veehouderijbedrijven (EK 36.410 XIV / 28.286, M)
- Toezegging Brief over handhaving uitgewerkte norm ex art. 1.6 Besluit houders van dieren (36.600 XIV) (T03984)
- Toezegging Nadere invulling art. 1.6 Besluit houders van dieren (36.410 XIV) (T03843)

3. **E250003**

Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf

Inbreng schriftelijk overleg

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Welke fracties wensen heden inbreng te leveren voor schriftelijk overleg met de Europese Commissie en/of de regering over het voorstel voor een richtlijn tot wijziging van de Habitatrichtlijn (92/43/EEG)?
U wordt verzocht in uw inbreng duidelijk onderscheid te maken tussen de vragen aan de regering en vragen aan de Europese Commissie.

NB - Van het lid Kemperman (BBB) is reeds inbreng ontvangen.

Toelichting

- Op 7 maart heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd tot wijziging

van de Habitatrichtlijn (Richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG)) voor wat betreft de beschermde status van de wolf (COM(2025)106).

- In voorstel COM(2025)106 wordt de beschermde status van de wolf verlaagd door de wolf te verplaatsen van Bijlage IV naar Bijlage V bij de Habitatrichtlijn. Hiermee wordt de beschermde status van de wolf onder de Habitatrichtlijn in lijn gebracht met het aangepaste Verdrag van Bern dat op 7 maart 2025 in werking is getreden.
- Op 1 april jl. besloot de commissie op 15 april 2025 gelegenheid te bieden tot het leveren van inbreng voor schriftelijk overleg met de Europese Commissie en/of de regering over het voorstel COM(2025)106. De subsidiariteitstermijn van dit voorstel is gesteld op 14 mei 2025.
- Het BNC fiche is op 11 april 2025 ontvangen en is ter informatie aan dit agendapunt toegevoegd.

● **Bijlagen**

- COM(2025)106 - Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad wat betreft de beschermingsstatus van de wolf (*Canis lupus*)
- BNC-fiche inzake het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf

-
- Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn)
 - Natuurbeleid (33.576); brief regering; Voorstel Europese Commissie aanpassing beschermde status wolf (TK, 419)

-
- E250003 - Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf
 - EU-stroomschema's

4. **T03945 - Toezegging afschrift uitvoering moties Vestering en De Groot en Grinwis**

Brief van de minister van LVVN van 7 april 2025 in verband toezegging T03945 (36618/28286/28635, K)

Bespreking brief en status toezegging

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunten

- Kan de status van toezegging [T03945](#) (thans: openstaand) met de brief van 7 april 2025 (36618/28286/28635, K) worden gewijzigd in voldaan?
- Geeft de brief van 7 april 2025 aanleiding tot schriftelijk overleg of wenst de commissie de brief voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Tijdens het debat over het wetsvoorstel tot wijziging van de Meststoffenwet in verband met maximale mestproductie ([36618](#)) op 12 november 2024 heeft de minister van LVVN naar aanleiding van een vraag van het lid **Visseren-Hamakers** (PvdD) toegezegd dat een afschrift naar de Eerste Kamer zal worden gestuurd, wanneer de Tweede Kamer geïnformeerd wordt over de uitvoering van de moties Vestering ([TK 28286. 1309](#)) en De Groot en Grinwis ([TK 36410 XIV. 53](#)).
- Naar aanleiding van deze toezegging heeft minister van LVVN de Kamer op 7 april 2025 drie afschriften gestuurd van brieven aan de Tweede Kamer. Het betreft de brief van 9 januari 2025 ([TK 28625. 372](#)) en de brieven van 26 oktober 2023 ([TK 28286. 1315](#)) en 7 februari 2025 ([TK 28286. 1380](#)). De Tweede Kamer heeft de

brieven TK 28286, 1380 en TK 28625, 372 geagendeerd voor een nog te plannen commissiedebat *Dieren in de veehouderij en de NVWA*. Brief TK 28286, 1315 is afgevoerd na behandeld te zijn in een commissiedebat over Dieren in de veehouderij op 25 september 2024.

- **Bijlagen**

- Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (28.625), Dierenwelzijn (28.286), Wet wijziging Meststoffenwet in verband met de maximale mestproductie (36.618); brief van de minister van LVVN over toezegging T03945 Afschrift uitvoering toezenden moties Vestering en De Groot en Grinwis over de kalversector (EK 36.618 / 28.286 / 28.625, K)
- Verzamelbrief Dierenwelzijn in de veehouderij van de minister van LVVN, 7 februari 2025 (TK 28.286, 1380)
- Brief van de minister van LVVN met reactie op de motie van de leden Tjeerd de Groot en Grinwis over koersen op de omvang en de belangen van de Nederlandse melkveehouderij bij de inrichting van de kalverhouderij, 9 januari 2025 (TK 28.625, 372)
- Verzamelbrief Dierenwelzijn van de minister van LNV, 26 oktober 2023 (TK 28.286, 1315)

-
- Toezegging Afschrift uitvoering moties Vestering en De Groot en Grinwis (36.618) (T03945)
 - Begrotingsstaten Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Diergezondheidsfonds 2024 (36.410 XIV); Motie van de leden Tjeerd de Groot en Grinwis over koersen op de omvang en de belangen van de Nederlandse melkveehouderij bij de inrichting van de kalverhouderij (TK, 53)
 - Dierenwelzijn (28.286); Motie van het lid Vestering over een plan voor een einde aan de import van kalfjes (TK, 1309)

5. Tiende voortgangsrapportage Natuur (VRN)

Verslag schriftelijk overleg tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (33576, AH)

Bespreking verslag schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag schriftelijk overleg (33576, AH) aanleiding tot een volgende ronde schriftelijk overleg of wenst u het verslag voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Op 18 februari jl. is inbreng geleverd voor schriftelijk overleg met betrekking tot de 10e voortgangsrapportage Natuur (VRN). De beantwoording van die vragen (33576, AH) staat vandaag ter bespreking geagendeerd.

- **Bijlagen**

- Natuurbeleid (33.576); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over de Tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (EK, AH)
- Eindrapport Procesbegeleiding verbeteren en valideren wildtellingen (Van Hall Larenstein, 30 januari 2025, 50 p.)

-
- Natuurbeleid (33.576); brief van de staatssecretaris van LVVN over aanbieding tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (EK, AF)
 - Natuur in Nederland; stand van zaken eind 2023 (Ministerie van LVVN, november 2024, 66 p.)

- Natuurbeleid (33.576)

6. E250001

Werkprogramma 2025 van de Europese Commissie

Bespreking van de prioritaire voorstellen van de commissie voor 2025

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

Wenst uw commissie (clusters van) voorstellen als prioritair voor te dragen voor 2025?

Aanleiding

Op 12 februari 2025 is het nieuwe Werkprogramma (WP2025) van de Europese Commissie gepubliceerd. Hierin staan de plannen voor nieuwe wetgevings- en beleidsinitiatieven van de Europese Commissie voor 2025. Op basis van het Werkprogramma van de Europese Commissie is de Eerste Kamer het selectieproces gestart om haar jaarlijkse Europees werkprogramma vast te stellen.

Het Europees Werkprogramma van de Eerste Kamer bevat de voor de Kamer prioritaire Europese voorstellen die de Europese Commissie voornemens is te publiceren in 2025. Deze voorstellen worden bij publicatie automatisch geagendeerd in de commissies. De prioriteiten van de Eerste Kamer worden ook gedeeld met de regering, de Europese Commissie, de Tweede Kamer en andere nationale parlementen.

Zie voor meer achtergrond en werkprogramma's van voorgaande jaren: [Europese werkwijze van de Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

Meerderheidsbesluitvorming in Kamercommissies

Fracties hadden tot woensdag 2 april 2025 de gelegenheid om (clusters van) voorstellen uit het WP2025 voor te dragen voor selectie door de Kamercommissies. De door de fracties aangeleverde prioritaire dossiers, voorzien van motivering, zijn opgenomen in 2 annexen met de voor 2025 te verwachten Europese voorstellen op het terrein van uw commissie.

Annex I bevat die voorstellen uit het WP2025 die nieuw zijn. Annex II bevat evaluaties en geschiktheidscontroles die de continuïteit van de inspanningen voor vereenvoudiging en lastenverlichting moeten waarborgen.

Het is aan de commissie om ter vergadering bij **meerderheidsbesluitvorming** te besluiten of, en zo ja welke voorstellen, zij uit Annex I en II als prioritair wenst voor te dragen.

De prioriteiten van alle Kamercommissies samen worden via de vaste commissie voor Europese Zaken doorgeleid naar de plenaire vergadering, waar het als Europees werkprogramma van de Eerste Kamer wordt vastgesteld.

De voorstellen betreffende de Visie voor landbouw en voedsel en het Pakket vereenvoudiging gemeenschappelijk landbouwbeleid zijn reeds door een meerderheid van de fracties als prioritair aangemerkt en in Annex I in het groen gemarkeerd.

De Kabinetsappreciatie van het WP2025 is aan dit agendapunt toegevoegd. Op basis daarvan krijgt u inzicht in het gewicht dat de regering toekent aan de verschillende voorstellen. De conceptprioriteitenlijst van de Tweede Kamer treft u [ter informatie hierbij](#) .

Wekelijkse tweede selectiemogelijkheid

Gedurende het jaar bestaat er wekelijks een tweede selectiemogelijkheid voor Leden door middel van de wekelijkse overzichten van gepubliceerde Europese voorstellen die aan het convocaat van de commissievergaderingen worden gehecht en tijdens het agendapunt voor 'mededelingen en informatie' aan de orde worden gesteld. Het blijft dus altijd mogelijk om voorstellen in commissieverband te behandelen ook al staan deze niet op de prioritaire lijst.

- **Bijlagen**

- LNV annex I
- LNV annex II

-
- Bijlage 3 - Kabinetsappreciatie Commissie Werkprogramma (CWP)
 - Staat van de Europese Unie 2025 (36.715); brief van de minister van BZ inzake Staat van de Unie 2025 (EK, A)
 - COM(2025)45 - Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, Het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's Werkprogramma van de Europese Commissie 2025 - Samen vooruit: Een doortastendere, eenvoudigere, snellere Unie
 - Bijlagen bij COM(2025)45
 - E250001 - Werkprogramma 2025 van de Europese Commissie

7. Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen 2025

Pbl-publicatienummer 5494

Inbreng schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunten

- Welke fracties wensen naar aanleiding de Pbl-publicatie *Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen 2025* heden inbreng te leveren voor schriftelijk overleg te treden over onderwerp(en) uit deze publicatie **die behoren tot of raken aan de commissie LNV** (bijv. stikstofdepositie op de natuur)?
- Met welke bewindspersonen wenst u hierover in overleg te treden?

- **Bijlagen**

- Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen 2025 (Pbl, maart 2025, 155 p.)
- Beleidsoverzicht en factsheets beleidsinstrumenten, achtergronddocument KEV 2024 en ERL 2025 (Pbl, 6 maart 2025, 528 p.)

8. Mededelingen en informatie

- **Ambtelijke toelichting**

A - Signalering i.v.m. Interparliamentary conference on the future of food production in Europe

Op 11 en 12 september 2025 vindt onder Deens EU-voorzitterschap de *Interparliamentary conference on the future of food production in Europe* plaats in Billund (Jutland). Een conceptagenda is nog niet beschikbaar. Wanneer meer informatie over deze conferentie beschikbaar is zult u daarvan in kennis worden gesteld. Aangezien deze Europese bijeenkomst kort na het zomerreces zal plaatsvinden kunnen belangstellenden zich nu al melden bij de commissiestaf.

B - Uitspraak civiele procedure Greenpeace stikstofbeleid

Op 22 januari jl. heeft de [rechtbank Den Haag](#) uitspraak gedaan in de procedure die door Greenpeace Nederland is aangespannen over het stikstofbeleid van de Staat. Met haar brief van diezelfde datum ([35334_BV](#)) heeft de minister van LNV de Kamer geïnformeerd over deze uitspraak en de eerste inschatting van de betekenis van die uitspraak. Met de brief van 11 april 2025 (35334, ... - bijgevoegd) heeft zij laten weten dat de regering heeft besloten om tegen deze uitspraak hoger beroep in te stellen. De uitspraak in het hoger beroep wordt verwacht in de loop van 2026.

Signaleringen Tweede Kamer documenten:

C - Algemene oriëntatie bereikt op het NGT dossier in de Raad ([E230014](#))

Op 11 april 2025 informeerde de staatssecretaris van LNV de Tweede Kamer dat er een algemene oriëntatie is bereikt op het voorstel voor een Verordening betreffende nieuwe genomische technieken

(NGTs) op 14 maart 2025. In de brief aan de Tweede Kamer zet de staatssecretaris de Raadspositie uiteen. Met de vastgestelde algemene oriëntie kunnen de onderhandelingen met het Europees Parlement beginnen. De brief van de staatssecretaris en het Edossier waarin de behandeling van het voorstel is omschreven zijn ter informatie bijgevoegd.

D – 8^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn

De minister van LVVN heeft de Tweede Kamer op 11 april 2025 per brief (bijgevoegd) geïnformeerd over de voortgang van het proces om te komen tot het 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn.

● **Bijlagen**

- Brief met betrekking tot besluit hoger beroep Greenpeace-uitspraak, 11 april 2025 (35334, ...)

-
- Brief van de staatssecretaris van LVVN aan de Tweede Kamer betreffende de algemene oriëntatie op het NGT dossier
 - E230014 - Voorstel voor een verordening over nieuwe genomische technieken

-
- Brief minister LVVN aan Tweede Kamer over 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn, 11 april 2025

-
- Overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (4 april – 11 april 2025)
 - Overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (28 maart – 4 april 2025)
 - Overzicht aanhangige gedelegeerde regelgeving

9. Rondvraag

10. Ter herinnering: openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen commissie LNV

● **Ambtelijke toelichting**

- *Hieronder is een overzicht van de openstaande correspondentie weergegeven (dit betreft brieven en wetgevingsverslagen).*
- *Een overzicht van wetsvoorstellen die bij de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in (schriftelijke) behandeling zijn, is via deze [LINK](#) te raadplegen.*
- *Een overzicht van LNV-wetsvoorstellen in behandeling bij de **Tweede Kamer** is te raadplegen via deze [LINK](#).*

Tabel uitklappen inklappen

Overzicht openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen

<u>Verzonden</u>	<u>Onderwerp + link</u>	<u>Reactietermijn</u>	<u>Toelichting</u>
<u>CORRESPONDENTIE:</u>			
2025-04-..	SO - Klimaatnota, bijdrage landbouwsector aan klimaatdoelen; Link brief: 32813	2025-05-..	<i>Brief in bewerking</i>
2025-04-09	SO - Ontwikkeling mestproductie: Link brief: 36618	2025-05-06	

2025-04-09	NSO - Verhouding landelijke beëindigingregelingen en Wet dieren; Link brief: 36600 XIV	2025-05-06	
2025-04-09	SO - Veehouderij en gezondheid omwonenden - VGO-III Link brief: 28973/29683	2025-05-06	<i>Afschrift aan minister VWS</i>
2025-03-25	SO - Dieren in de veehouderij (motie 35746, G en toezegging T03706); Link brief: 35746/28286/31571/36600 XIV	2025-04-15	
<u>WETGEVING:</u>			
Er zijn momenteel geen openstaande verslagen.			
<i>2025-04-11</i>			

De griffier van de commissie,
Warmolt de Boer

● **Ter kennisneming**

- Verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 24 maart 2025